

IDsw

InformatieDesk standaarden Water

Wijzigingsvoorstel (RfC)
voor het afstemmen van de
Aquo domeintabellen
**Kwaliteitsoordeel en
Indicatie Kwaliteit Meetwaarde**

Verwijderd: 18

Verwijderd: mei

Verwijderd: 1

Indiener: IDsw

Datum: 30 juni 2009

Versie: 2.2

Kenmerk: W-0810-0020

Documentbeheer

Wijzigingshistorie

Datum	Versie	Auteur	Wijziging
13 okt. 2008	0.4	Hinne Reitsma (IDSW)	Initieel document opgesteld
13 okt. 2008	0.41	Hinne Reitsma (IDSW)	Commentaar review verwerkt
22 okt. 2008	0.42	Hinne Reitsma (IDSW)	Commentaar review verwerkt
29 okt. 2008	1.0	Hinne Reitsma (IDSW)	Definitief gemaakt
3 mrt. 2009	1.9	Hinne Reitsma (IDSW)	Commentaar van gebruikers uit eerste consultatie ronde (dec.. 2008-feb.2009) verwerkt
9 mrt. 2009	2.0	Hinne Reitsma (IDSW)	Opmerkingen review verwerkt, definitief gemaakt
18 mei 2009	2.1	Hinne Reitsma (IDSW)	Commentaar van gebruikers uit tweede consultatie ronde (maart – april 2009) verwerkt; wijzigingsvoorstel definitief.
30 juni 2009	2.2	Willemien Joosse	Fout in lijst 'te verwijderen' hersteld

Review

Datum	Versie	Reviewer	Functie
14 okt. 2008	0.4	Marga Bogaart-Scholte	Specialist standaarden
19 okt. 2008	0.41	Huibert-Jan Lekkerkerk (IDSW)	Sr. Projectleider standaarden
19 okt. 2008	0.41	Jacolien Eijer (IDSW)	Programmamanager
	1.9	Huibert-Jan Lekkerkerk (IDSW)	Sr. Projectleider standaarden

Controle en vrijgave

Datum	Versie	Controleur	Functie
29 okt. 2008	1.0	Jacolien Eijer (IDSW)	Programmamanager
9 mrt 2009	2.0	Huibert-Jan Lekkerkerk (IDSW)	Sr. Projectleider standaarden

Literatuurbronnen

- Aquo-lex versie 6, IDSW, juni 2008
- Uitwisselmodel Aquo - metingen, IDSW, juli 2008
- Stuk over Plausibiliteitscontrole, Helpdesk Water (bijlage A)

Inhoudsopgave

1. Motivatie	5
1.1 Aanleiding	5
1.1.1 Definities	5
1.1.2 Achtergrond	5
1.1.3 Doel	5
1.2 Business Case	6
1.2.1 Voordelen	6
1.2.2 Afbakening	6
1.2.3 Impact	6
2. Wijzigingsvoorstel	7
2.1 Praktijkrichtlijnen domeintabel	7
2.1.1 Aquo-domeintabel Kwaliteitsoordeel	7
2.2 Wijzigingen in domeintabellen	8
2.2.1 Te verwijderen / op non-actief zetten Kwaliteitsoordelen	8
2.2.2 Te wijzigen Kwaliteitsoordelen	8
2.3 Aquo-lex	9
2.3.1 Nieuwe/gewijzigde begrippen	9

1. Motivatie

Dit document betreft een **definitief** wijzigingsvoorstel voor de Aquo update van juni 2009.

De impact van dit wijzigingsvoorstel is als "groot" beoordeeld. Grote wijzigingen worden volgens de updateprocedure van de Aquo-standaard slechts éénmaal per (school-)jaar in de Aquo update van juni doorgevoerd. Dergelijke wijzigingsvoorstellen worden tweemaal publiceerd; eerst in conceptvorm (in het najaar) en daarna als definitieve versie (in het voorjaar). Middelgrote wijzigingen kunnen overigens zowel in juni als december worden doorgevoerd.

1.1 Aanleiding

1.1.1 Definities

De huidige definitie van een aantal begrippen met betrekking tot kwaliteitsoordeel is hieronder opgenomen. Deze definities kunnen door dit wijzigingsvoorstel gewijzigd worden.

Attribuutnaam	Definitie	Toelichting	Herkomst
kwaliteitswaarde	De aanduiding van de betrouwbaarheid van de waarde en interpretatieoordeel.		UM Aquo (metingen)
indicatie kwaliteit meetresultaat	Een aanduiding voor de betrouwbaarheid van de waarde en het interpretatie-oordeel		LM Aquo (herkomst DONAR)

1.1.2 Achtergrond

De Aquo-standaard kent de twee domeintabellen waarvan de inhoud grotendeels overeen komt. Het betreft hier de domeintabellen Indicatie-Kwaliteit-Meetresultaat en Kwaliteitsoordeel-Meetwaarde. Omdat de inhoud bijna overeenkomt kan één van de twee tabellen vervallen. De domeintabel Kwaliteitsoordeel-Meetwaarde is de meest uitgebreide tabel.

1.1.3 Doel

Het doel van dit wijzigingsvoorstel is het opstellen van een praktijkrichtlijn voor de Aquo-domeintabel Kwaliteitsoordeel-Meetwaarde en het daarmee formeel vaststellen van de inhoud van die domeintabel. Nevendoel is het afstemmen en in dit geval vervangen van de domeintabel Indicatie-Kwaliteit-Meetresultaat door domeintabel Kwaliteitsoordeel-Meetwaarde.

1.2 Business Case

1.2.1 Voordelen

Met een goede en complete definitie voor een standaard domeintabel is voor alle gebruikers duidelijk welke domeinwaarden wel en welke domeinwaarden niet thuishoren in de lijst. Tevens is dan duidelijk wat de opgenomen domeinwaarden betekenen.

Verder geeft een goede definitie ook aan wat het belang of doel is van het vastleggen van een kwaliteitsoordeel. Hiermee wordt in de praktijk de consequentie van het vastleggen van bepaalde waarden transparant. Tevens wordt duidelijk welk detailleringniveau daarbij (on)gewenst is.

1.2.2 Afbakening

Dit wijzigingsvoorstel heeft betrekking op de domeintabel Indicatie-Kwaliteit-Meetresultaat in het Logisch Model (LM) Aquo en de domeintabel Kwaliteitsoordeel-Meetwaarde in het Uitwisselmodel (UM) Aquo en op de definitie van de relevante termen uit deze domeintabel in Aquo-lex.

1.2.3 Impact

Zowel de domeintabel Indicatie-Kwaliteit-Meetresultaat als de domeintabel Kwaliteitsoordeel-Meetwaarde worden gebruikt. Door het vaststellen van de domeinwaarden in dit wijzigingsvoorstel worden mogelijk domeinwaarden gewijzigd of verwijderd. De impact van dergelijke wijzigingen is per definitie groot.

2. Wijzigingsvoorstel

2.1 Praktijkrichtlijnen domeintabel

2.1.1 Aquo-domeintabel Kwaliteitsoordeel

Definitie	<i>bron: UM Aquo</i> De aanduiding van de betrouwbaarheid van de waarde en interpretatieoordeel.		
Samenstelling	onderdeel	formaat	toegestane tekens
	Code	getal: 00-99	0..9
	omschrijving	tekst 60	
Type	enumeratie		
Beheer domeintabel	IDSW: www.idsw.nl		
Definitie domeinwaarden	Deze omschrijving van de domeinwaarden is grotendeels zelfbeschrijvend. Alleen de termen 'Gevlagde waarde' en 'Hiaatwaarde' zijn/worden opgenomen in Aquo-lex		
Overige literatuurbronnen	http://www.waterhelpdesk.nl/ plausibiliteitscontrole.pdf. (zie bijlage A)		
Inhoud domeintabel	Zie hieronder en http://www.idsw.nl/aquo/schemas/Aquo-domein_kwaliteitsoordeel.xsd		

Algemeen

Een kwaliteitsoordeel bestaat naast de omschrijving uit een code. De lijst met kwaliteitsoordelen over meetwaarden bevat alleen waarden die aan de definitie en aan de volgende voorwaarden voldoen:

- een oordeel van de (on)betrouwbaarheid van de waarde
Bijvoorbeeld 'normale waarde', 'gevlagde waarde' en 'waarde gebaseerd op onvolledige basis';
- een aanduiding over de wijze waarop de waarde geïnterpreteerd moet worden;

Met nadruk wordt gesteld dat een kwaliteitsoordeel geen aanduiding bevat van de gebruikte Waardebepalingsmethode of Waardebepalingsmethode.

Inhoud

De domeintabel Indicatie-Kwaliteit-Meetresultaat komt te vervallen. De inhoud van deze domeintabel is immers een subset van de domeintabel Kwaliteitsoordeel. Daarnaast komen enkele domeinwaarden te vervallen aangezien deze niet aan de Praktijkrichtlijn voldoen.

groen - toevoegen geel - wijzigen rood - verwijderen

code in Ind.-Kwal.-Meetresult.	code	omschrijving	opmerking
01	00	Normale waarde	
04	03	Waarde heeft een grotere spreiding dan beschreven	wordt toegepast door laboratoria
	04	Bepaald met hele detectiegrens	
	05	Bepaald met halve detectiegrens	
	06	Bepaald met nul waarde voor detectiegrens	
05	10	In de ruimte geïnterpoleerde waarde	
	20	In de tijd geïnterpoleerde waarde	
07	25	In ruimte en tijd geïnterpoleerde waarde	
08	30	Waarde beïnvloedt door ruimtelijke activiteiten	
09	50	Niet-plausibele waarde	
	98	Waarde bepaald op onvolledige basis	
16	99	Hiaat waarde	ter info: Informatiesysteem Towabo negeert hiaatwaardes

Verwijderd: Gevlagde

2.2 Wijzigingen in domeintabellen

2.2.1 Te verwijderen / op non-actief zetten Kwaliteitsoordelen

De volgende kwaliteitsoordelen voldoen niet aan de praktijkrichtlijn en worden daarom op non-actief gezet.

code	omschrijving	opmerking
01	Waarde is een ondergrens	Dan bepalingsgrens is '<' Ondergrens: detectie of rapportage
02	Waarde is een bovengrens	Dan bepalingsgrens is '>' Bovengrens: detectie of rapportage
52	Gevlagde waarde is een bovengrens	Gevlagde waarde betekent dat de waarde buiten de reeks valt. De reden is dan niet meer van belang
53	Gevlagde waarde heeft een grotere spreiding dan beschreven	zie hierboven
54	Gevlagde waarde, bepaald met hele detectiegrens	zie hierboven
55	Gevlagde waarde, bepaald met halve detectiegrens	zie hierboven
56	Gevlagde waarde, bepaald met nul waarde voor detectiegrens	zie hierboven
60	Gevlagde, in de ruimte geïnterpoleerde waarde	zie hierboven
70	Gevlagde, in de tijd geïnterpoleerde waarde	zie hierboven
75	Gevlagde, in ruimte en tijd geïnterpoleerde waarde	zie hierboven

Verwijderd: 98

... [2]

2.2.2 Te wijzigen Kwaliteitsoordelen

code	omschrijving oud	omschrijving nieuw
30	Gebaggerde waarde	Waarde beïnvloedt door ruimtelijke activiteiten

code	omschrijving oud	omschrijving nieuw
50	Gevlagde waarde	Niet-plausibele waarde

2.3 Aquo-lex

2.3.1 Nieuwe/gewijzigde begrippen

Element/begrip	Gewijzigd deel	Oud	Nieuw	Herkomst	Motivatie
Kwaliteitswaarde	Definitie		Aanduiding van de betrouwbaarheid van de waarde en interpretatieoordeel.	LM Aquo	
Niet-plausibele waarde	Definitie		Waarde die niet past in de reeks van waarden waar zij deel van uit maakt en om die reden is gemerkt.	Zie bijlage A	
hiaatwaarde	Definitie		Verzonnen waarde die toegevoegd is aan een reeks waarden om de reeks in tijd of plaats compleet te maken.		
hiaatwaarde	Toelichting		Hiaatwaarden hebben meestal een duidelijke irreële waarde, bijvoorbeeld 99999999.		

Verwijderd: Gevlagde

Bijlage A Plausibiliteitscontrole

bron: www.waterhelpdesk.nl/plausibiliteitscontrole.pdf

Gedurende het monitoringproces kunnen op veel momenten fouten worden gemaakt die de eindresultaten ernstig kunnen beïnvloeden. Fouten kunnen makkelijk ontstaan tijdens de monsternamen, de opslag en transport, tijdens de monster-voorbehandeling en de analyses zelf en tenslotte nog bij de dataopslag en -verwerking.

Natuurlijk doet een ieder zijn best dergelijke fouten te voorkomen. En voor veel onderdelen van het proces bestaan dan ook genormeerde voorschriften, regels en kwaliteitseisen, vaak zelfs gecertificeerd. Hierdoor wordt een continue kwaliteitsborging uitgevoerd.

Dit alles laat onverlet dat de uiteindelijke meetreeksen, die zijn opgeslagen in de databases, vreemde uitschieters kunnen vertonen. Getallen die niet in de reeks passen. Meetwaarden die bij het betrokken watersysteem, locatie, niet 'kunnen' voorkomen. Kortom; meetwaarden die niet plausibel zijn.

Hiervoor wordt de plausibiliteitscontrole¹ uitgevoerd. Dit is een handmatige controle van de meetreeksen om vreemde uitschieters, onlogische gegevens te ontdekken en te beoordelen. Het is dus niet de volledigheidscntrole die de planner uitvoert om te controleren of alle geplande metingen zijn uitgevoerd.

Als vuistregel voor de identificatie van 'uitschieters' wordt meestal een afstand van meer dan 3x de standaarddeviatie van de mediaan van de meetreeks. Maar de plausibiliteitscontrole is bij uitstek een 'expert-judgement' controle. Een meetwaarde kan op de ene locatie onwaarschijnlijk hoog worden geacht en op een andere locatie als realistisch worden beschouwd. Daarom kan een plausibiliteitscontrole ook niet geautomatiseerd worden uitgevoerd. Hooguit kan digitaal alle verdachte meetwaarden worden geïdentificeerd zodat de controleur hier minder tijd aan kwijt is.

Zodra de medewerker een waarde als niet-plausibel bestempeld kan worden uitgezocht of hier, ondanks alle eerdere controles, toch een foutje is gemaakt. Als dat het geval was kan het meetresultaat worden aangepast. Maar als dat niet het geval is, of als het niet meer te traceren is, dan wordt zo'n meetgegeven 'gevlagd', dat wil zeggen dat er een lage betrouwbaarheid aan het getal wordt gehangen. Dergelijke gevlagde meetgegevens worden in principe nooit gebruikt

¹ In de hydrografie / bij lodingen wordt dit de 'validatie' genoemd.

Pagina 1: [1] Verwijderd Administrator 10-7-2009 10:31:00
18

Pagina 1: [1] Verwijderd Administrator 10-7-2009 10:31:00
mei

Pagina 8: [2] Verwijderd Administrator 10-7-2009 10:31:00

98	Waarde bepaald op onvolledige basis	
99	Hiaat waarde	ter info: Towabo negeert hiaatwaardes

Pagina 1: [3] Verwijderd Administrator 10-7-2009 10:31:00
18

Pagina 1: [3] Verwijderd Administrator 10-7-2009 10:31:00
mei